

Sygn. akt: VU 1955/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: Justyna Alfawicka

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2013 r. w Legnicy

sprawy z wniosku R. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania R. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 24 października 2012 roku

znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 1955/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 października 2012r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.odmówił wnioskodawcy R. B.prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu podał, że wnioskodawca nie ma prawa do świadczenia, ponieważ nie udowodnił żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych wobec wymaganych 15 lat.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, nie uznał za pracę w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) (...)w okresie od 05 września 1975r. do 31 stycznia 1991r., gdyż na udokumentowanie w/w okresu wnioskodawca przedłożył zaświadczenie wystawione przez przechowawcę akt, a zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy lub jego następca prawny, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionego według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie powołanego rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Ponadto, w świadectwie pracy z dnia 31 stycznia 1991r. wykazano, że wnioskodawca pracował od 05 września 1975r. do 31 maja 1976r. jako majster budowy, a od 01 czerwca 1976r. do 31 stycznia 1991r. jako kierownik budowy. Natomiast w zaświadczeniu z dnia 16 marca 2009r. wykazano, że w całym okresie od 05 września 1975r. do 31 stycznia 1999r. pracował jako kierownik budowy. Ponadto, brak również wyjaśnienia jakie stanowiska pracy wynikające z wykazu A wnioskodawca stale i bezpośrednio nadzorował oraz czy pracował stale w tych samych warunkach, co podlegli pracownicy wymienieni w wykazie A.

Od wskazanej decyzji odwołanie złożył wnioskodawca R. B., domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu domagał się zaliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 05 września 1975r. do 30 września 1995r. w Przedsiębiorstwie (...) (...)we W., argumentując, iż w okresie tym wykonywał pracę określoną w wykazie A, dziale XIV poz. 24 w zw. z poz. 1 działu V wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r.

W odpowiedzi na odwołanie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko jak w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo podniósł, iż okres po 31 stycznia 1991r. nie był rozpatrywany przez organ rentowy, pod kątem jego uwzględnienia w stażu pracy w warunkach szczególnych, ponieważ ubezpieczony nie przedstawił za ten okres świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. B.urodził się (...) Na dzień 01 stycznia 1999r. wykazał 27 lat i 6 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Nie przystąpił do OFE i nie pozostaje w stosunku pracy, który rozwiązał w dniu 30 września 1995r. Od 01 grudnia 1995r. prowadzi działalność gospodarczą.

Dowód: akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy.

W okresie od 05 września 1975r. do 30 września 1995r. R. B.był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) (...)we W.(później – (...) S.A.W.– K.we W.), w tym od 05 września 1975r. do 31 maja 1976r. na stanowisku majstra budowy, natomiast od 01 czerwca 1976r. do 30 września 1995r. jako kierownik budowy.

Do zakresu działania Przedsiębiorstwa (...) należały: budowa i układanie instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych, stacji uzdatniania wody, przepompowni ścieków, doprowadzanie wody do poszczególnych obiektów.

W okresie zatrudnienia na stanowisku majstra budowy wnioskodawca prowadził roboty wodnokanalizacyjne i kierował brygadami (w skład jednej wchodziło około 5 osób), które zajmowały się wykonywaniem wykopów (do 2 metrów głębokości), układaniem rur wodociągowych, szalowaniem i zabezpieczeniem wykopów. W tym czasie ubezpieczonemu bezpośrednio podlegali pracownicy zatrudnieni na stanowiskach: operatorów sprzętu, kopaczy, a także monterów, zajmujący się montowaniem i układaniem wodociągów,

Do obowiązków wnioskodawcy jako kierownika budowy, należało: organizowanie budowy (m.in. budowy inwestycji wodociągowej i stacji uzdatniania wody w C.), nadzorowanie jej przebiegu oraz zdanie obiektu do odbioru, a także rozliczanie kosztów budowy. Zdarzało się, że wnioskodawca kierował równocześnie kilkoma budowami. Wnioskodawcy podlegały brygady (w skład jednej wchodziło około 5 osób). W zależności od rodzaju i rozmiaru budowy, łącznie podlegało mu od 15-20 do około 40 osób. Ubezpieczony sprawował nad nimi nadzór za pośrednictwem kierowników określonych robót (elektrycznych, budowlanych, instalacyjnych). Kierownicy ci nadzorowali bezpośrednio wykonywanie robót przez poszczególne brygady, wcześniej uzgadniając ich zakres i przebieg z wnioskodawcą.

Dowód: zeznania świadka H. S. 00:04:21-00:12:46,

zeznania świadka B. W. 00:13:06-00:20:31,

wyjaśnienia wnioskodawcy 00:20:37-00:32:01,

akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...),

akta ZUS – świadectwo pracy wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 16 marca 2009r. k. 12, świadectwo pracy z dnia 29 września 1995r. k. 13.

W dniu 09 października 2012r. R. B. złożył wniosek o przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury.

Decyzją z dnia 24 października 2012r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.odmówił wnioskodawcy prawa do świadczenia.

Dowód: akta ZUS - wnioski o emeryturę k. 1-3;

akta ZUS - decyzja z dnia 24 października 2012r. k. 40.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy R. B. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 pkt 2 tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy- w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Stosownie do art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Przy czym, zgodnie z §. 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy, o których mowa powyżej, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zgodnie z § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. z 1983 r., Nr. 10, poz. 49) okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Przewidziane w § 22 powołanego rozporządzenia ograniczenia dowodowe dotyczą wyłącznie postępowania przed organami rentowymi. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych, wnioskodawca może udowadniać okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego (por. wyrok SN z dnia 02.02.1996 r., II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239).

W sprawie bezspornym był fakt iż wnioskodawca osiągnął wiek emerytalny, tj. 60 lat, na dzień 01 stycznia 1999r. posiadał wymagane 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych (27 lat i 6 dni). Na dzień złożenia wniosku o

emeryturę nie przystąpił do OFE i nie pozostaje w stosunku pracy. Od 01 grudnia 1995r. prowadzi działalność gospodarczą.

Sporną kwestią wymagającą ustalenia było to, czy wnioskodawca posiadał nadto 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ustalając stan faktyczny w sprawie, Sąd oparł się na zeznaniach świadków, tj. H. S.i B. W., wyjaśnieniach wnioskodawcy oraz dokumentacji zawartej w aktach osobowych dotyczących zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) (...)we W.(później – (...) S.A.W.– K.we W.).

Na podstawie przedstawionego materiału dowodowego, Sąd podzielił stanowisko organu rentowego w tym zakresie, że wnioskodawca nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Warunkiem zakwalifikowania określonych prac jako prac wymienionych w dziale XIV poz. 24 w wykazie A (kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno – techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie) jest to, aby ubezpieczony bezpośrednio wykonywał czynności dozoru, przy czym prace te muszą być wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (tj. prace w warunkach szczególnych). Praca określona w dziale XIV poz. 24 wykazu A, nie musi polegać na stałym przebywaniu w szkodliwych warunkach. Istotne jest jednak, by dozór był wykonywany bezpośrednio, tj. by czynności te polegały na bezpośrednim strzeżeniu prawidłowego toku pracy i bezpieczeństwa podległych pracowników (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009r., II UK 31/09, LEX nr 559949).

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Sądu, za pracę w warunkach szczególnych może być uznany jedynie okres od 05 września 1975r. do 31 maja 1976r., w którym R. B., był zatrudniony na stanowisku majstra budowy. Jak wynika bowiem z zeznań świadków i wyjaśnień samego ubezpieczonego, tylko w tym okresie wnioskodawca sprawował bezpośredni nadzór nad pracownikami zatrudnionymi w brygadach na stanowiskach m.in. operatorów sprzętu budowlanego czy kopaczy. Wprawdzie w poszczególnych brygadach byli wyznaczeni brygadziści, jednakże, jak zeznali świadkowie, byli to brygadziści „pracujący”, tj. wykonujący pracę podobnie jak pozostali pracownicy wchodzący w skład poszczególnych brygad, a bezpośredni nadzór nad pracą podległych pracowników, sprawował faktycznie wnioskodawca.

Za pracę w warunkach szczególnych nie może natomiast zostać uznany okres zatrudnienia ubezpieczonego na stanowisku kierownika budowy, tj. od 01 czerwca 1976r. do 30 września 1995r. W okresie tym ubezpieczony nie sprawował bowiem bezpośredniego nadzoru nad pracą pracowników w poszczególnych brygadach, lecz czynił to za pośrednictwem podległych mu kierowników poszczególnych robót (elektrycznych, budowlanych, instalacyjnych), którzy uzgadniali z nim zakres i przebieg robót, jakie mają być wykonane i to oni, a nie wnioskodawca, sprawowali bezpośredni nadzór nad podległymi im brygadami. Tym samym, jak wynika z powołanych wyżej dowodów, R. B. kierował wprawdzie pracami wykonywanymi na poszczególnych budowach, jednakże czynił to za pośrednictwem kierowników robót, którzy bezpośrednio sprawowali nadzór nad prawidłową organizacją pracy podległych im pracowników.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności, uznać należało, że praca wykonywana przez R. B. w okresie od 01 czerwca 1976r. do 30 września 1995r. na stanowisku kierownika budowy nie była pracą w warunkach szczególnych wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W świetle przedstawionych okoliczności, uznając, że wnioskodawca nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach i tym samym nie spełnił warunków wskazanych w treści przepisu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kodeksu postępowania cywilnego – oddalił odwołanie wnioskodawcy R. B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.z dnia 24 października 2012r. znak: (...).